

کشفیات تازه در اطراف بحرالمیت

یکی از روزهای سال ۱۹۴۸ بچه عرب پانزده ساله فقیری، بنام محمد، دنبال گوسفند گمشده‌ای، در تپه‌های سواحل شمال غربی بحرالمیت گردش میکرد. دهانه غاری در دیواره سنگی تپه نظر او را جلب کرد. چند سنگ بدرون آن انداخت، آواز برخورد سنگها با يك چیز شکستنی بگوش او رسید. پنداشت گنجی در آنجا نهفته است. رفیقش، احمدرا بكمك خواند. هر دو از سوراخ بدرون خزیدند، غاری بود که تقریباً دو متر عرض و هشت متر طول داشت. بکاوش پرداختند و بین کوزه شکسته‌ها چند خره استوانه‌شکل یافتند با ارتفاع ۶۰ تا ۷۰ سانتیمتر. سرپوش از آنها بر گرفتند بدان امید که سکه‌های زر و جواهر بی‌مر از آنها بیرون آورند، اما جز چند بسته تیره‌رنگ مهووع که بیارچه پیچیده بود چیزی در آنها نیافتند.

رویوش را کردند. یازده طومار ظاهر شد که روی آنها ماده سیاه رنگی شبیه بزفت پوشانده بود. ماده مزبور در حقیقت چرم فاسد شده‌ای بود. این طومارها که از يك تا هفت متر درازا داشتند مر کب بودند از قطعاتی از پوست گوسفند بنازکی متقوا که بدنبال یکدیگر دوخته بودند و در يك روی آنها خطوط عجیب عبری دیده میشد. اعرابیان جوان از ناکامی خود بسیار کله خورده و افسرده شدند. اما حقیقت مطلب این است که این دو بچه عرب بیابانی بزرگترین کشف کتب خطی در عصر حاضر نائل شده بودند و یافته آنان مبدأ يك سلسله کشفیاتی شده که در این نه سال اخیر، بیابان خشک ساحل بحرالمیت را در نظر دانشمندان باستانشناس بصورت بهشت جان بخشی تبدیل کرده است.

بچه عربها طومار را بعتیقه فروشی بیت‌الحم عرضه کردند و خواستند به بیست لیره باو بفروشند. عتیقه فروش غافل که هرگز بخاطرش نمیکذشت چندی بعد پنج طومار از این یازده طومار بمبلغ ۲۵۰/۰۰۰ دلار بفروش خواهد رفت، از خرید آنها

امتناع کرد. اعرابیان در اورشلیم طومار را بچند لیره فروختند. چندی بعد طومارها بدو بخش شد: شش طومار آنرا که شامل سه رساله بود دانشگاه عبری خرید و پنج طومار دیگر مشتمل بر چهار رساله نصیب شوئیل شامی رئیس کلیساهای ارتدوکس بیت المقدس شد. همین پنج طومار اخیر که در آن موقع یکی از عتیقه‌شناسان فلسطین آنها را بی‌ارزش دانست بعدها بهای آن بدویست و پنجاه هزار دلار رسید.

در فوریه ۱۹۴۸ که قتل و غارت بیت المقدس را فرا گرفته بود شوئیل پنج طومار خود را در روزنامه پیچیده بوسیله دو کشیش بمدرسه امریکائی محل فرستاد. دکتر ژوهن تریور Dr Gohn Trever، نایب رئیس مدرسه دریافت که این طومارها شامل سفر اشعیا، یکی از اسفار «عهد عتیق» است و بمطالعه خط عجیب آن پرداخت. از اشکال حروف احتمال داده میشد که طومارها متعلق بزمان پیش از میلاد مسیح باشد، اما این بنظر بعید میرسید، چه قدیمترین اسفار «عهد عتیق» که بخط عبری نوشته شده از یازده قرن پیشتر نمی‌رود و هرگز کتب خطی قدیمی در فلسطین یافت نشده بود. تریور، فوری دو عکس کوچک از صفحات سفر اشعیا گرفته با هوایما نزد دکتر ویلیام البریق William Albright باستان‌شناس معروف و استاد تاریخ دانشگاه بالتیمور فرستاد. البریق نسخه‌های رسیده را با ذره بین مورد مطالعه قرار داد و پس از بیست دقیقه با هیجان زیادی از دفتر خود بیرون آمده دست دو نفر از شاگردان را گرفته بدرون اطاق برد تا نتیجه آزمایش خود را بدیشان بنماید. البریق پشت میز نشست و صفحات را بایشان نشان داده توضیح داد که صفحات مزبور تقریباً صد سال قبل از میلاد مسیح نوشته شده و بزرگترین کشف خطی عصر حاضر بشمار می‌رود. بعضی از دانشمندان با نظر البریق موافق نبودند و حتی یکی از ایشان اظهار داشت او را دست انداخته‌اند. اما کم کم، آمارات و دلایل بسیاری بدست آمد که صحت نظر البریق را تأیید کرد. اعراب بادیه نشین و باستان‌شناسان تپه‌های سواحل غربی بحرالمیت را مورد تفتیش دقیق قرار دادند. کشفیات جدیدی برانکشافات سابق افزوده شد برخی از آنها کشف اولیه را تکمیل و تأیید می‌کرد و بعضی دیگر بخودی خود جالب توجه بود.

قطعات پارچه‌ای که از نخستین غار بدست آمده بود بمؤسسه اتم‌شناسی شیکاگو فرستاده شد و در آنجا کارشناسان پارچه‌ها را سوزانده و خاکستر آنها را بوسیله دستگاه مخصوص رادیو اکتیویته مورد آزمایش قرار دادند و چنین نتیجه گرفتند که کتابی که پارچه‌های مزبور از آن بافته شده بزمانی بین سالهای ۱۶۷ و ۲۳۳ قبل از میلاد مسیح تعلق دارد.

کشف قطعات دیگری در سواحل بحرالمیت چنان مینمود که این کتابهای خطی متعلق بکتابخانه معتبری بوده است. اما بچه علت اینها را در بیابان پنهان کرده‌اند؟ پاسخ این پرسش در خرابه‌هایی که بفاصله کمتر از یک کیلومتر از غار واقع است بدست آمد.

سابقاً، باشتباه، تصور میکردند این خرابه‌ها که بنام مسیل مجاور، کومران Qoumrân خوانده میشود از استحکامات رومیهاست. کاوشهایی که در این محل شد نشان داد که خرابه‌های مزبور از بقایای صومعه‌ای است که از سال ۱۲۵ قبل از میلاد مسیح تا سال ۶۸ میلادی در تصرف فرقه‌ای از یهودیان بنام سنیان (Esseniens) بوده است. موضوع قابل توجه آنکه، ضمن کاوش، در بناهای اصلی با بقایای میز درازی برخوردند که چند دوات بر روی آن قرار داشت و درته یکی از دواتها هنوز مرکب خشک شده آن باقی بود. همچنین خره سالمی شبیه بخرمه‌های غار در آنجا بدست آمد. مسلم شد که ساکنان این صومعه طومارها را در غار پنهان کرده‌اند.

در حدود ۴۰۰ سکه نیز در خرابه‌های مزبور یافتند که تاریخ آنها شاهد دیگری بود بر اینکه مدفون ساختن این طومارها در سال ۶۸ میلادی انجام یافته و این تاریخ موقعی بوده که ساکنان صومعه خبردار شده‌اند دسته‌ای از سپاهیان روم بآن حدود نزدیک میشوند و خزائن گرانبهای کتابخانه خود را پنهان ساخته‌اند.

بادیه‌نشینان در اطراف کومران بتجسس پرداختند و غار وسیع دیگری کشف کردند که در آنجا نیز صفحاتی شامل پنج سفر از اسفار عهد عتیق بدست آمد. باستان‌شناسان در ناحیه جدید بکاوش پرداختند. در فاصله ۱۵۰۰ متری بسوی شمال بفار سومی برخوردند. در این غار سه لوحه نازک مسین یافت شد که هر یک ۳۰

سانتیمتر عرض داشت و بر روی آنها خطوطی دیده میشد که خیلی در هم و ناخوانا بود. بنظر میرسد که این لوحها دراصل يك پارچه و از ذخایر بسیار هم صومعه بوده. روی این الواح چه نوشته شده؟ امید میرود تا آخر تابستان بتوان متن آنرا خواند، زیرا دانشگاه منچستر بعهده گرفته است این الواح را که اکنون زنگزده و شکننده است پاک کرده برای مطالعه آماده سازد.

کمی بعد چهارمین غار بوسیله بادیه نشینان کشف شد که از همه عجیب تر بود. این غار طبیعی نیست بلکه اطاق ماندنیست که در دل تخته سنگهای ساحلی ساخته شده. از این غار عربهای صحرا نشین چندین هزار قطعه مختلف بیرون آورده اند که شامل تمام اجزای متون اسفار عهدعتیق است باستثناء «استر»، و همچنین اغلب رسالات غیرمعتبر و معروف مربوط بفرقه اسنیاں بعلاوه مدارك جدید مختلفی راجع بفرقه مزبور جزء قطعات آن غار بود. عده قطعات یافت شده شامل ۳۳۲ رساله میشد که با عده ای از آنها توانستند يك نسخه خیلی قدیمی تر از آنچه در غار نخستین یافت شده بود ترتیب دهند.

در همین اوقات، بادیه نشینان باز به دو کشف جدید با ارزش نائل آمدند. در هشت کیلومتری بحرالمیت از قلّه يك تپه خاکی مخروطی شکل، قطعاتی از کتاب «عهد جدید» بدست آوردند که در ۱۳۰۰ سال پیش بخط یونانی نوشته شده است. بعد نیز در سمت جنوب صحرای یهودیه غار دیگری کشف شد که حاوی مدارك پربهایی بود. از آن جمله در بین آنها يك ترجمه یونانی از کتب انبیاء جزء یافت شد که تاریخ آن بهزاد هشتصد سال پیش میرسد.

این تحقیقات بیان نرسیده و جستجو دنبال میشود. بعلاوه عده مدارکی که در دست اشخاص و مؤسسات مختلف است هنوز معلوم نیست. کتابخانه و انیکان اخیراً ۹ میلیون و ۳۷۵ هزار لیره ایتالیائی برای بدست آوردن بخش مهمی از مدارك مزبور تخصیص داده است. گذشته از اینها هنوز نمیتوان ارزش تمام آنچه بدست آمده تعیین کرد. چندین هزار صفحه درموزه باستانشناسی اورشلیم گرد آمده که هنوز تشخیص داده نشده است. يك دسته از علماء ملل مختلف - انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، امریکائی

وهلندی - روی این کشف عظیم تاریخی کار میکنند . صفحه های یافت شده را که با خاک و گل آمیخته و گذشت ایام و گرمای فراوان شکل آنها را تغییر داده و شکننده کرده ، باید با حوصله و دقت نظیف کرد . بعضی بقدری سیاه و ناخواناست که ناچار میشوند برای تشخیص حروف آن بر روی صفحه های مخصوصی که نور ماوراء قرمز در آنها تأثیر دارد از روی خطوط عکس برداری کنند . گاه میشود که برای پاک کردن و خواندن يك صفحه فقط ، دانشمندی ناچار است يك هفته صرف وقت کند .

معهدنا ، نتایج بدست آمده افسانه مانند است . یدش از این کشفیات از کتاب مقدس «عهد عتیق» بزبان عبری مقدم بر سال ۸۲۷ میلادی نسخه کاملی در دست نبود اکنون يك نسخه کامل از سفر اشعیا بدست آمده که تاریخ آن تقریباً بصدسال قبل از میلاد میرسد ، صدها صفحه از سفر شموئیل یافت شده که تقریباً متعلق بدویست و بیست و پنج سال قبل از میلاد است ، هزاران صفحه از اسفاز دیگر (باستثناء يك سفر) نیز یافته اند که کهنگی آنها نیز در حدود تاریخ فوق است . همچنین نسخه ای از تفسیر کامل حبقوق (Habacuc) (یکی از انبیاء بنی اسرائیل) کشف شده که مطمئناً تاریخ آن مقدم بر میلاد حضرت مسیح است .

باین ترتیب ، در کمتر از ده سال مواد جدید متعددی با اختیار متخصصین کتب مقدس در آمده که میتواند متنی از کتاب مقدس که نزدیکترین متون بمتن اصلی باشد فراهم سازند . یکی از کارشناسان اعلام داشته که مدارک جدید تقریباً در تمام فصول کتاب مقدس «عهد عتیق» تغییراتی وارد خواهد ساخت . ولی این تغییرات خیلی مهم نیست و بنظر می آید ، مواد جدید صحت اصول کلی متون مورد قبول عامه را تأیید کنند .

مخطوطات کشف شده از فرقه یهودی «اسنیان» که با احتمال قوی در عصر حضرت مسیح صومعه کومران را در تصرف داشته اند ، اطلاعات فراوانی داده است .

اکنون معلوم شده که این جمعیت در حدود ۲۰۰ عضو داشته و لازم بوده است که هر دو طلب دو سال دوره آزمایش بگذرانند تا بتوانند بعضویت پذیرفته شود و غالب اعضا ملتزم بودند که عزب بمانند . این فرقه از مردم عامه و پیشوایان مذهبی مرکب بودند و محافل و تشریفات خاص داشتند و معتقد بودند عینای مخصوص خداوند هستند .

این اطلاعات جدید درباره «اسنیان» مباحثاتی بوجود آورده است. بطور کلی دانشمندان معتقدند که مخطوطات بدست آمده بطور مؤثری نشان میدهند که بعضی اعتقادات و تشریفات مذهبی فرقه «اسنیان» کومران با اعمال عیسویان اولیه تشابه بسیار نزدیکی داشته است، اما در اینکه این شباهت تا چه اندازه است و اختلافات قابل توجه بین آنها چیست، علما باهم توافق ندارند. همچنین در تعلیمات مسیح از بسیاری از تشریفات خاص مذهبی که وجه امتیاز این فرقه است آثاری دیده نمیشود. دکتر میلار مدیر شعبه زبان و ادبیات خاور نزدیک در دانشگاه یال Yale که موقع کشف اوراق مخطوطه مدرسه امریکائی خاور نزدیک را اداره میکرد و سالها بر روی اوراق مزبور کار، و قسمتی از آنها را بانگلیسی ترجمه کرده است مینویسد: «هیچگونه بیمنی نیست که مخطوطات بحرالمیت معلومات ما را نسبت بکتاب «عهدجدید» طوری درهم ریزد که لازم باشد درمبانی و اصول عقاید عیسویت تجدیدنظر شود.»

دانشمند دیگری اظهار داشته: «هیچ عیسوی نباید نسبت باین متون خلجانی بخاطرش بگذرد. بلکه باید از این کشف جدید که ما را از نظر تاریخی بمسیح نزدیکتر میسازد سپاسگزار خداوند باشیم.»

این اکتشافات جدید مدارک مهمی از ادبیات آرامی، که میگویند حضرت مسیح بدان زبان سخن میگفته در اختیار علما گذاشته که البته در فهم معنی بعضی از تعبیرات مسیح مستقیماً از زبان اصلی بجای ترجمه از زبان یونانی ایشان را کمک خواهد کرد. برخی مردم از اینکه دو بچه بادیه نشین مبدأ و منشأ کشفی باین اهمیت باشند حیرت زده هستند و اظهار شگفتی میکنند. این گونه اشخاص غافلند که چه در تورات و چه در تاریخ معاصر به چنین اشخاص ساده و عادی بسیار بر میخوریم که واسطه و افزار کارهای بزرگی واقع شده اند.

